

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

14.07.2017 № 11210-11-101-18862
На № _____ від _____

**Незалежна асоціація
банків України**

Про визнання банками
заборгованості безнадійною

Міністерство фінансів України розглянуло лист Незалежної асоціації банків України від 21.03.2017 № 3853-21/03 щодо визнання банками заборгованості безнадійною і повідомляє.

Відповідно до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього Кодексу.

Підпунктом 139.3.1 пункту 139.3 статті 139 Кодексу визначено, що банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, визнають для оподаткування резерв, сформований у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням вимог підпунктів 139.3.2 – 139.3.4 пункту 139.3 статті 139 Кодексу.

Різниця, пов'язані з використанням банками резервів, згідно з пунктом 2 підпункту 139.3.3 та пунктами 1, 2 підпункту 139.3.4 пункту 139.3 статті 139 Кодексу визначаються відповідно як сума списаного активу, без виділення основної суми боргу за таким активом та нарахованих доходів.

Підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу визначено, що до безнадійної заборгованості банків може бути віднесена сума боргу за фінансовим кредитом, у тому числі сума основної заборгованості та/або сума нарахованих доходів, за яким прострочення погашення суми боргу (його частини) становить понад 360 днів, за умови, що боржники за фінансовим кредитом не є пов'язаними з кредитором, не перебувають з кредитором у трудових відносинах та період між

датою звільнення таких осіб та датою прощення їхньої заборгованості не перевищує трьох років.

Згідно зі статтями 6 та 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», статтею 41 Закону України «Про Національний банк України», статтею 68 Закону України «Про банки і банківську діяльність» банки забезпечують ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до вимог стандартів та правил ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності, встановлених Національним банком України, та міжнародних стандартів фінансової звітності.

За інформацією Національного банку України, фінансовий кредит відповідно до термінів, визначених у параграфі 11 Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання», є фінансовим інструментом – контрактом, у результаті застосування якого з'являються фінансовий актив у одного суб'єкта господарювання і фінансове зобов'язання в іншого суб'єкта господарювання. Банк-кредитор обліковує за кредитною операцією фінансовий актив як актив, що є контрактним правом на отримання грошових коштів або іншого фінансового активу від іншого суб'єкта.

Банки визнають збиток від зменшення корисності фінансових активів, застосовуючи рахунок резервів, відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, зокрема Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», та нормативно-правових актів Національного банку України, у тому числі Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 27.12.2007 № 481.

При цьому, пунктом 1.3 глави 1 розділу III зазначеної Інструкції визначено, що балансова вартість – це вартість, за якою актив та зобов'язання відображаються в балансі. Балансова вартість для фінансового активу складається з основної суми боргу, нарахованих процентів, неамортизованої премії (дисконту), суми визнаного зменшення корисності.

До того ж, у формі Звіту про фінансовий стан (Баланс), встановленій у додатку 1 до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 № 373, фінансові активи у вигляді кредитів та заборгованості відображаються за балансовою вартістю та не розподіляються окремо на складові (сума основної заборгованості, нарахованих процентів, неамортизованої премії (дисконту), суми визнаного зменшення корисності (резерв)).

Положеннями міжнародних стандартів фінансової звітності, нормативно-правовими актами Національного банку України не передбачено розділення фінансових активів на основну суму боргу та суму нарахованих доходів, а отже,

положення пункту 2 підпункту 139.3.3 та пунктів 1, 2 підпункту 139.3.4 пункту 139.3 статті 139 Кодексу передбачають коригування фінансового результату до оподаткування щодо активу в цілому, а не за його окремими частинами.

Таким чином, для цілей застосування положення підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу до безнадійної заборгованості банками відноситься заборгованість за фінансовим кредитом, за яким прострочення погашення боргу (його частини) становить понад 360 днів. Тобто, якщо заборгованість за основною сумою боргу за кредитним договором прострочено понад 360 днів, а за сумою нарахованих доходів банку за цим кредитним договором така заборгованість (прострочена понад 360 днів) відсутня, то безнадійним для цілей оподаткування визнається весь фінансовий актив, що включає як заборгованість за основним боргом, так і заборгованість за нарахованими доходами.

Міністр

О. ДАНИЛЮК